suyun bağırsaklara verilmesinden sonra bekletilmeyip bağırsakların hemen temizlenmesi kaydıyla lavman yaptırma; hastaya herhangi bir sıvı maddesi verilmeden hemodiyaliz yaptırma; anjiyo, biyopsi yaptırma; kan verme; merhem sürme, vücuda ilaçlı bant yapıştırma...

Kurul aynı kararında şunların orucu bozacağını belirtmiştir: Gıda ve keyif verici enjeksiyon yaptırma; hastaya serum veya kan verilmesi; gıda içerikli sıvıların bağırsaklara verilmesi veya orucu bozacak kadar su emilecek şekilde lavman yaptırma; su, yağ vb. gıda özelliği taşıyan başka bir maddenin vücuda girmesi durumunda endoskopi, kolonoskopi yaptırma; bölgesel ve genel anestezi; kulak zarı delik olup orucu bozacak kadar su mideye ulaşacak şekilde kulak yıkatma; periton diyaliz ve damara serum verilerek yapılan hemodiyaliz.

İslam Konferansı Teşkilâtı'na bağlı İslâm Fıkıh Akademisi X. Dönem Toplantısı'nda da (Cidde, 28 Haziran - 03 Temmuz 1997) bu hususların birçoğu hakkında benzer sonuçlara ulaşılmış, şunların orucu bozmayacağı belirtilmiştir: Göz damlası, kulak damlası, kulağın yıkanması, burun damlası, burun spreyi, göğüs sıkışması gibi rahatsızlıkların tedavisinde kullanılan dil altı hapları, dolgu yaptırmak, diş çektirmek, gargara yapmak, ağızda lokal tedavi için kullanılan sprey.

Ancak günümüz İslam âlimleri ve fetva kurulları, kendi incelemeleri neticesinde orucu bozmayacağı kanaatine varmış olsalar da, orucun sıhhati bakımından tereddüde yol açan tedavi yöntemlerinin -eğer hastanın sağlığı açısından bir sakınca taşımıyorsa- olabildiğince iftar sonrasına bırakılmasını tavsiye etmektedir. Bunun mümkün olmadığı durumlarda kişi herkesle birlikte oruç tutmak ve bu ibadeti zamanında yerine getirmenin hazzını yaşamak istiyorsa, orucun bozulmayacağı görüşünü esas alabilir veya hastaya tanınan ruhsattan yararlanarak orucu erteleyip tedavi tamamlandıktan sonra kaza edebilir.

İtikâf: Akıl bâliğ veya temyiz kudretine sahip bir Müslümanın beş vakit namaz kılınan bir mescitte ibadet niyetiyle bir süre durması anlamında bir fıkıh terimidir. Farklı görüşlere göre bu tarife, kalınacak sürenin miktarı, caminin durumu ve orada kalan kişinin oruçlu olması gibi diğer unsurlar ilave edilir. İtikâf, Kur'an[29] ve Sünnetle sabittir. Peygamberimizin özellikle Ramazan içinde ve ramazanın son on gününde itikâf yaptığını bildiren çeşitli hadisişerifler vardır. Hz. Âîşe'nin şöyle dediği nakledilmiştir: *"Resulullah (s.a.v), ramazanın son on gününde itikâf yaparlardı. Bu durum vefat zamanına kadar bu şekilde devam etmiştir. Daha sonra zevceleri itikâfı sürdürmüşlerdir."*[30]

İtikâf, peygamberimizin sünnetlerindendir.

İslam âlimleri itikâfın hükmünü sünnet olarak tesbit etmişlerdir. Bir Müslümanın adak yoluyla onu kendisi için vacip hâle getirmesi de mümkündür. Ramazan ayının son on günün-

27 Bakara suresi, 187. ayet.
30 Buhârî, İ'tikâf, 1-18; Müslim, İ'tikâf, 1-6; Ebu Dâvud, Ramazân, 3; Müsned, II, 67, 129.